

*Єнчева Г. Г.,**кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської філології і перекладу
Національного авіаційного університету**Семигінівська Т. Г.,**кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри англійської філології і перекладу
Національного авіаційного університету*

ПЕРЕКЛАД НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ ВСЕСВІТНЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я: ТЕРМІНОЛОГІЧНІ АБРЕВІАТУРИ ТА АКРОНІМИ

Анотація. У статті розглянуто структурно-семантичні особливості англійських термінів-аббревіатур сфери медицини та охорони здоров'я нормативної документації Всесвітньої організації охорони здоров'я та визначено способи їх українськомовного перекладу. Наголошено, що тенденція до скорочення термінів сфери медицини та охорони здоров'я зумовлена позамовними та мовними чинниками, пов'язаними з активізацією проблем медицини та охорони здоров'я. Особливістю аббревіатур сфери медицини та охорони здоров'я є те, що всі вони є варіантами термінологічних словосполучень. Зазначено, що на структуру скорочених чи аббревіаційних термінів впливають певні обмежувальні чинники: фонетичний, морфологічний та семантичний.

Аналіз уможливив виявлення таких структурних типів термінів-аббревіатур сфери медицини та охорони здоров'я, як ініціальні аббревіатури (ініціалізи) – акроніми та літерні; комбіновані аббревіатури. Дослідження засвідчило, що аналізована терміносистема характеризується переважно алфавітизмами. Виявлено випадки, коли терміни-аббревіатури отримують граматичні ознаки іменника. Наведено класифікацію термінів-аббревіатур сфери медицини та охорони здоров'я нормативних документів Всесвітньої організації охорони здоров'я за семантичним критерієм. Виокремлено п'ять лексико-семантичних груп, установлено, що найчисельнішими з лексико-семантичних груп є терміни-аббревіатури на позначення «назв установ та організацій» та «назв методів досліджень та лікування захворювань».

Охарактеризовано способи перекладу термінів-аббревіатур сфери медицини та охорони здоров'я нормативних документів Всесвітньої організації охорони здоров'я. Встановлено, що у процесі перекладу українською мовою термінологічних аббревіатур сфери медицини та охорони здоров'я перекладачами найчастіше використовуються методи прямого запозичення, транскодування та створення нового українського скорочення. Проаналізовано приклади, де вживання термінів-аббревіатур можуть призвести до смислової помилки. Доведено, що вміння зробити правильний вибір серед прийомів перекладу – одне з головних професійних умінь перекладача. Значущим є також володіння перекладачем знаннями у сфері медицини та охорони здоров'я.

У перспективі сучасна професійна медична термінологія як понятійний інструмент інформації потребує не лише

наукового дослідження, а й невідкладного врегулювання на засадах історично складеної вітчизняної мовної традиції та сучасної власної й світової мовної практики.

Ключові слова: нормативні документи Всесвітньої організації охорони здоров'я, термінологія медицини та охорони здоров'я, аббревіатури та акроніми, переклад.

Постановка проблеми. Інтенсифікація контактів представників різних мовних спільнот у різних галузях наукового знання тягне за собою збільшення потреби в якісному перекладі текстів з однієї мови іншою. Медичні терміни є важливим складником науково-технічних текстів і становлять значні труднощі перекладу, зважаючи на їх неоднозначність, відсутність прямих відповідників та національну варіативність термінів. Стрімке зростання інтересу до текстів медичного спрямування призводить до необхідності дослідження способів їх перекладу у світлі постійного розвитку термінології.

Про доцільність детального дослідження термінологічної системи галузі медицини та охорони здоров'я з боку лінгвістів і термінологів свідчать опубліковані у 2015 році рекомендації щодо назв нових інфекційних захворювань людини, які мають бути коректними з наукової точки зору і прийнятні соціально. Зокрема, існує думка помічника Генерального директора Всесвітньої організації охорони здоров'я (далі – ВООЗ) з безпеки здоров'я, д-р Кейджі Фукуда, що назви захворювань мають велике значення, хоча декому ця проблема здається надуманою.

Сучасний професійний медичний переклад тексту – один із найскладніших у практиці перекладу, а переклад спеціальної термінології є нагальним, адже термінологія, що функціонує в медичних колах, регулярно поповнюється новими назвами і визначеннями. Такий процес відбувається завдяки значній науковій роботі, яка проводиться у світових масштабах, новим відкриттям і досягненням у всіх сферах медицини [1, с. 57]. Симптоми хвороби, діагностування, схеми лікування і реабілітаційні заходи, супровідні документи на лікарські препарати та медичне обладнання не допускають наближеність формулювань та неточності термінів. Це мова жорстких форм і кліше, точності й аскетизму. Головним призначенням нормативних документів ВООЗ щодо боротьби з туберкульозом є надання чіткої, достовірної, юридично закріпленої інформації, рекомендацій, правил, вимог, об'єктивний опис ситуації в медичній

галузі, постановка завдань та умов для їх вирішення, а найголовніше – створення чіткої, зрозумілої структури для успішного і безпечного функціонування всієї медичної системи.

Перекладені документи ВООЗ повинні містити ретельно вивірену медичну термінологію, щоб не виявитися причиною неточної діагностики, неправильної інтерпретації і, як наслідок, грубої помилки в професійній діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зацікавленість термінологією медичної галузі засвідчено не лише загальнонауковими дослідженнями, а й численною кількістю наукових праць у царині лінгвістики. Зокрема, етимологічний аспект греко-латинської терміносистеми проаналізували Г. Краковецька і М. Терехова, порівняльний аналіз медичних колокацій у польській та англійській мовах – О. Бадзінський; когнітивне моделювання термінології ендокринології на матеріалі англійської мови – О. Баргашова й С. Синявська; клінічну термінологію – Н. Місник; судово-медичну термінологію – Т. Лепеха; стан сучасної кардіологічної та кардіохірургічної термінології – А. Суходольська; терміни, що стосуються шкірних хвороб – О. Петрова; радіологічну термінологію – І. Корнейко. Аспект перекладу медичних текстів висвітлювали В. Комісаров, В. Карабан, Т. Кияк, Л. Черноватий та багато інших.

Метою статті є визначення способів перекладу термінологічних аббревіатур і акронімів сфери медицини та охорони здоров'я українською мовою на матеріалі нормативно-правової документації ВООЗ.

Виклад основного матеріалу. Аббревіатура – це одиниця письмового чи усного мовлення, яка створена з окремих елементів графічної чи звукової оболонки вихідної (початкової) повної форми (слова чи словосполучення), з якою ця одиниця перебуває в певному лексико-семантичному зв'язку [2, с. 10].

До лінгвістичних чинників, які сприяли появі скорочених лексичних одиниць, як правило, зараховують тенденцію до мовної економії та прагнення англійської мови до моносилабізму. Поряд із цими чинниками головною є номінативна доцільність утворення аббревіатур, тобто необхідність давати назву новим явищам та реаліям об'єктивної дійсності.

Уважається, що аббревіатурне мислення – це мисленнєва здатність людини рефлексувати аббревіатурні структури мови й оперувати ними як одиницями лінгвокреативного рівня [3, с. 28–29].

Отже, визнається здатність аббревіації бути засобом категоризації спеціальних понять на рівні з іншими способами словотвору. Широке вживання аббревіатур у професійній комунікації фахівців – підтвердження пріоритету спеціального поняття над мовною формою його вираження, постійне прагнення до компресії мовних форм у галузевих термінологіях віддзеркалює здатність людини мислити, абстрагуючись від повних і чітких словесних відповідників понять.

Тенденція до скорочення термінів сфери медицини та охорони здоров'я зумовлена позамовними та мовними факторами, пов'язаними з активізацією проблем медицини та охорони здоров'я. Особливістю аббревіатур сфери медицини та охорони здоров'я є те, що всі вони є варіантами термінологічних словосполучень: *GDF* (Global Drug Facility) – глобальний механізм забезпечення лікарськими засобами; *HMIS* (health management information system) – Інформаційна система управління охороною здоров'я.

На структуру скорочених чи аббревіаційних термінів впливають певні обмежувальні чинники:

1) *фонетичний* (оскільки для утворення аббревіатур використовуються такі елементи початкового словосполучення, які легко і зручно вимовляти); 2) *морфологічний* (структура аббревіатури визначається морфологічною структурою початкової одиниці); 3) *семантичний* (аббревіатура повинна викликати асоціативні зв'язки, а також уникати небажаних асоціацій) [4, с. 9].

Аналіз уможливив виявлення таких структурних типів термінів-аббревіатур сфери медицини та охорони здоров'я:

1) ініціальні аббревіатури (ініціалізи) поділяємо на:

а) акроніми, тобто такі, що вимовляються за початковими звуками компонентів термінологічного словосполучення (як одне слово) [4, с. 57]. Наприклад: *FIND* (foundation for Innovative New Diagnostics) – *FIND* (Фонд інноваційної діагностики); *IGRA* (interferon-gamma release assay) – *IGRA* (аналіз на вивільнення гамма-інтерферону); *QUADAS* (quality assessment of diagnostic accuracy studies) – *QUADAS* (якісна оцінка точності діагностичних досліджень);

б) літерні, які утворюються з початкових літер слів термінологічних сполучень. Для позначення ініціальних аббревіатур літерного типу використовуємо термін «алфавітизм». Наше дослідження засвідчило, що аналізована терміносистема характеризується переважно алфавітизмами.

Це підтверджує висновок, що літерний спосіб аббревіації є найпоширенішим способом утворення термінів-аббревіатур як варіантів термінологічного словосполучення: *WR* (Wasserman reaction) – *RW* (реакція Вассермана); *TST* (tuberculin skin test) – *ШТТ* (шкірний туберкуліновий тест); *TPT* (tuberculosis preventive treatment) – *ПЛТ* (профілактичне лікування туберкульозу);

2) комбіновані аббревіатури утворюються поєднанням слова чи його частини з літерами, звуками чи цифрами. У досліджуваній терміносистемі переважно зустрічаємо комбіновані аббревіатури, які у своїй структурі містять алфавітизм або акронім та слово: *MPT64* (Rapid test for identifying Mycobacterium tuberculosis) – *MPT64* (швидкий тест на виявлення Mycobacterium tuberculosis); *RR-TB* (rifampicin-resistant tuberculosis) – *Риф-ТБ* (рифампіцин-резистентний туберкульоз); *XDR-TB* (extensively drug-resistant tuberculosis) – *ШЛС-ТБ* (туберкульоз із широкою лікарською стійкістю).

Виявлено випадки, коли терміни-аббревіатури отримують граматичні ознаки іменника. Це стосується утворення множини за допомогою закінчення *-s* після аббревіатури: *VOCs* (Volatile Organic Contaminants) – забруднювальні легкі органічні речовини; *POHCs* (Principal Organic Hazardous Constituents) – основні органічні небезпечні складові компоненти; *PBMCs* (peripheral blood mononuclear cells) – одноядерні клітини периферичної крові.

Аналіз термінів-аббревіатур сфери медицини та охорони здоров'я нормативних документів ВООЗ засвідчує, що ініціальна літерна аббревіація щодо своєї структури представлена такими типами:

1. Однолітерна аббревіація репрезентована поодинокими прикладами переважно на позначення назв препаратів (які вважаємо номенклатурними знаками): *E* (ethambutol) – *E* (етамбутол); *R* (rifampicin) – *R* (рифампіцин); *T* (thioacetazone) – *T* (тіоацетазон); *Z* (pyrazinamide) – *Z* (піразинамід).

2. Дволітерна аббревіація: *OG* (organic gas) – органічний газ; *PF* (protective factor) – коефіцієнт захисту; *CC* (critical concentration) – *КК* (критична концентрація). Крім того, дві букви часто позначають назви хімічних речовин чи сполук: *CO* (carbon monoxide) – монооксид вуглецю; *Pb* (plumbum) – свинець.

3. **Трилітерна аббревіація** представлена найбільшою кількістю з усіх типів, що свідчить про їх частотність у досліджуваній терміносистемі. Наприклад: *BSC* (Biological Safety Cabinet) – *БББ* (бокс біологічної безпеки); *GDF* (Global Drug Facility) – *GDF* (Глобальний фонд забезпечення лікарськими засобами); *AGLI IPT* (isoniazid preventive treatment) – *ПІІ* (профілактичне лікування ізоніазидом).

4. **Чотирилітерна аббревіація** представлена такими термінами: *LTBI* (latent tuberculosis infection) – *ЛТБІ* (латентна туберкульозна інфекція); *APHL* (Association of Public Health Laboratorie) – *АПГЗ* (Асоціація лабораторій громадського здоров'я).

5. **П'ятилітерна аббревіація** свідчить про те, що зі збільшенням кількості літер в аббревіатурах, їх частотність уживання падає: *SL-LPA* (line probe assay for second-line drugs) – *SL-LPA* (лінійний зонд-аналіз для препаратів другого ряду); *US CDC* (United States Centers for Disease Control and Prevention) – *US CDC* (Центри з контролю та профілактики захворювань США).

6. **Шестилітерна аббревіація:** наша вибірка термінології медицини та охорони здоров'я містить і шестилітерні аббревіатури, наприклад: *EDRWeb* (Electronic Drug-Resistant Tuberculosis Register (South Africa) – *EDRWeb* (Електронний реєстр випадків лікарсько-стійкого туберкульозу (Південна Африка); *IUALTD* (International Union against Tuberculosis and Lung Disease) – *МСПТХЛ* (Міжнародний союз проти туберкульозу та хвороб легень).

Дослідження термінів-аббревіатур сфери медицини та охорони здоров'я нормативних документів ВООЗ також дало можливість здійснити їх класифікацію за семантичним критерієм. Виокремлено п'ять лексико-семантичних груп, установлено, що найчисельнішими з лексико-семантичних груп є терміни на позначення «назв установ та організацій» та «назв методів досліджень та лікування захворювань».

Корпус дібраних прикладів дозволив зробити висновок про те, що терміни-аббревіатури сфери медицини та охорони здоров'я у нормативних документах ВООЗ найчастіше позначають:

1) **назви установ та організацій.** У термінології сфери медицини та охорони здоров'я вони представлені переважно три-, чотири- та п'ятилітерними аббревіатурами: *Global Fund* (Global Fund to Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria) – *ГФБ-СТМ* (Глобальний фонд із боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією).

2) **назви документів, актів та законів, стандартів, програм, спрямованих на боротьбу з туберкульозом:** *PEPFAR* (U.S. President's Emergency Plan for AIDS Relief) – *PEPFAR* (Надзвичайний план Президента США з боротьби зі СНІДом); *STARD* (Standards for Reporting Diagnostic Accuracy Studies) – *STARD* (Стандарти звітності про дослідження діагностичної точності).

3) **назви хвороб, патологічні стани:** *TB* (tuberculosis) – *ТБ* (туберкульоз); *HCV* (hepatitis C virus) – *ВГС* (вірус гепатиту С); *LTBI* (latent tuberculosis infection) – *ЛТБІ* (латентна туберкульозна інфекція); *MDR/RR-TB* (multidrug- or rifampicin-resistant tuberculosis) – *МЛС/Риф-ТБ* (мультирезистентний/рифампіцин-резистентний туберкульоз); *MDR-TB* (multidrug-resistant tuberculosis) – *МР-ТБ* (мультирезистентний туберкульоз).

4) **назви речовин та препаратів:** *Mfx* (moxifloxacin) – *Мфх* (Моксифлоксацин); *E* (ethambutol) – *Е* (етамбутол); *ARV* (antiretroviral drugs) – *АРВ*-препарат (антиретровірусні препарати).

5) **назви методів досліджень та лікування захворювань:** *DST* (drug-susceptibility testing) – *ТМЧ* (тест медикаментозної чутливості); *FL-LPA* (line probe assay for first-line drugs) – *FL-LPA* (лінійний зонд-аналіз для препаратів першого ряду); *IGRA* (interferon-gamma release assay) – *ІГРА* (аналіз на вивільнення гамма-інтерферону).

Переклад англійських термінів-аббревіатур українською мовою виконується за певними правилами, існує низка особливостей їх перетворення.

Будучи, на думку С. Флоріна і З. Влахова [5], «словом, скорочення має на загальних підставах підлягати правилам перекладу лексико, в основі яких лежать семантичні відповідники, співвідносні з одиницями цієї пари мов». Аббревіатура, як правило, власного значення не має, а є зменшеним віддзеркаленням значення початкової одиниці, яке повинне зберігатися і в перекладі.

Установлено такі головні способи перекладу аббревіатур сфери медицини та охорони здоров'я в україномовних нормативних документах ВООЗ:

1. **Переклад відповідною повною формою слова або словосполучення.** Цей спосіб використано перекладачами нормативно-правової документації ВООЗ за умови відсутності в мові перекладу відповідного скорочення, наприклад, *BSC* – Biological Safety Cabinet – бокс біологічної безпеки; *DDI* – drug-drug interaction – взаємодія лікарських засобів; *DST* – drug-susceptibility testing – тест медикаментозної чутливості.

Наприклад: “Therefore, people living with **PLHIV**, individuals in contact with TB patients and those with immunodeficiency conditions are at high risk of TB and hence are priority groups to receive TB preventive treatment” [6]. – «Отже, особи, що живуть із **вірусом імунodefіциту людини**, особи, що контактують із хворими на ТБ, та хворі на ВІЛ мають високий ризик захворювання на ТБ, тому вони є пріоритетними групами для профілактичного лікування туберкульозу» [7].

Якщо в оригіналі скорочення у дужках після подання повної форми й далі у тексті його вжито кілька разів, то перекладач уводить до тексту перекладу відповідне скорочення українською мовою.

Наприклад: *The national TB programme, in collaboration with primary care and maternal and child health services, should assume responsibility for ACF among contacts of index TB patients; the national HIV programme should organize services for PLHIV in collaboration with the national TB control programme; the clinical services within the ministry of health should support ACF and linkages to treatment and care among other clinical at-risk populations* [6]. – «Національна програма протидії туберкульозу у співпраці з первинною медико-санітарною допомогою та службами охорони здоров'я матері та дитини повинна взяти на себе відповідальність за виявлення випадків активної форми туберкульозу (**ВВАФТ**) серед контактів пацієнтів з індекс-випадком ТБ; національна програма протидії ВІЛ повинна організовувати послуги для ЛЖВ у співпраці з національною програмою протидії туберкульозу; клінічні служби Міністерства охорони здоров'я повинні підтримувати **ВВАФТ** та зв'язки з лікуванням та доглядом серед інших клінічних популяцій ризику» [7].

Повна форма скорочення перекладається якомога точніше за допомогою калькування так, щоб із перекладеної повної форми можна було утворити скорочення: *NTRL* (National TB Reference Laboratory) – *НРЛДТ* (Національна референс-

лабораторія з діагностики туберкульозу). *PMDT* (Programmatic Management of Drug Resistant TB) – *ПУХТ* (Програмне управління хіміорезистентним туберкульозом).

2. **Метод прямого запозичення.** Під час перекладу термінології сфери медицини та охорони здоров'я використовується перенесення скорочення у його оригінальній формі у текст перекладу, наприклад: *DHIS2* (District Health Information Software 2) – *DHIS2* (районна інформаційна система охорони здоров'я-2); *DSD* (differentiated HIV service delivery) – *DSD* (диференційне надання послуг з питань ВІЛ); *EDRWeb* (Electronic Drug-Resistant Tuberculosis Register (South Africa) – *EDRWeb* (Електронний реєстр випадків лікарсько-стійкого туберкульозу (Південна Африка); *FL-LPA* (line probe assay for first-line drugs) – *FL-LPA* (лінійний зонд-аналіз для препаратів першого ряду).

Досить часто аббревіатури перекладаються методом прямого запозичення у сполученні з пояснювальним загальним словом: *AlereLAM* (Alere Determine™ TB LAM Ag) – *тест для діагностики туберкульозу AlereLAM*.

3. **Описовий метод.** Описовий метод спостерігаємо в тих випадках, коли у мові не існує еквівалента. У такому разі фіксуємо розгорнений опис слова. Наприклад, *mITT* – modified intention to treat (population) – модифікована популяція пацієнтів, що почала отримувати лікування; *PWUD* – people who use drugs – особи, що вживають наркотичні засоби.

До такого способу в нормативно-правових документах ВООЗ вдаються рідко, оскільки медичні тексти мають бути лаконічними та економними. Описовий метод повністю має виявляти технічну сутність скорочення, наприклад: *AGP* – *Aerosol generating procedures – операції, що призводять до утворення аерозолів*.

4. **Транскодування скорочення,** наприклад, *BCG* (bacille Calmette-Guérin (vaccine) – *БЦЖ* (бацила Кальметта-Герена (вакцина); *GLI* (Global Laboratory Initiative) – *ГЛІ* (Глобальна лабораторна ініціатива).

Наприклад, спостерігаємо транскодування скорочення: “*False-positive TSTs can result from contact with nontuberculous mycobacteria or vaccination with bacille Calmette-Guérin (BCG)*” [6]. – «*Хибнопозитивні результати ШТТ можуть бути наслідком контакту з нетуберкульозними мікобактеріями або вакцинації бацилами Кальметта-Герена (БЦЖ)*» [7].

5. **Переклад відповідним скороченням.** Такий спосіб передбачає наявність еквівалента в українській мові. В мові перекладу скорочення побудоване за тією ж моделлю, що й у мові оригіналу, наприклад: *DNA* (deoxyribonucleic acid) – *ДНК* (дезоксирибонуклеїнова кислота). Використовується також перенесення скорочення у його оригінальній формі у текст перекладу, нерідко у сполученні з пояснювальним загальним словом: *ARV* (antiretroviral drugs) – *ARV-препарат* (антиретровірусні препарати). Встановлено, що перенесення оригінальної форми скорочення до тексту перекладу використовується тоді, коли у мові відсутній адекватний відповідник.

Наприклад: “*DSD for PLHIV who are stabilized are expected to reduce overcrowding at ART clinics, enhance the quality of care, improve adherence and viral suppression rates, and increase convenience for people*” [6]. – «*Очікується, що підходу DSD для ЛЖВ, які є стабілізованими, зменшать надмірне скупчення людей у клініках АРТ, підвищать якість обслуговування, покращать прихильність до лікування та пригнічення вірусних захворювань та підвищать зручність для людей*» [7].

6. **Створення нового українського скорочення.** Цей спосіб полягає в перекладі корелята англійського скорочення і створенні на базі перекладу (відповідно до закономірностей української аббревіації) нового скорочення. Наприклад: *CLHIV* (children living with HIV) – *ДЖВІЛ* (діти, що живуть із ВІЛ); *CRS* (composite reference standard) – *СЕС* (складений еталонний стандарт); *HCV* (hepatitis C virus) – *ВГС* (вірус гепатиту С).

Висновки. Установлено, що в процесі перекладу українською мовою термінологічних аббревіатур сфери медицини та охорони здоров'я нормативних документів ВООЗ перекладачами найчастіше використовуються методи прямого запозичення, транскодування та створення нового українського скорочення. Це зумовлене тим, що в українській мові ще немає багатьох відповідників англійських термінів, оскільки українська терміносистема сфери медицини та охорони здоров'я нині перебуває на етапі свого становлення.

Уміння зробити правильний вибір серед головних прийомів перекладу – одне з головних професійних умінь перекладача. Переклад термінологічних аббревіатур сфери медицини та охорони здоров'я, представлених у нормативній документації ВООЗ, є кропіткою працею. Перекладач має бути добре обізнаним у медичній галузі та намагатися не лише правильно відтворити текст оригіналу, а й зробити його доступним для читача перекладу, оскільки це стосується такого важливого аспекту нашого життя, як здоров'я, тому питання перекладу аббревіатур відіграє значну роль у цьому процесі.

У перспективі сучасна термінологія сфери медицини та охорони здоров'я як понятійний інструмент інформації потребує не лише наукового дослідження, а й невідкладного врегулювання на засадах історично складеної вітчизняної мовної традиції та сучасної власної і світової мовної практики.

Література:

1. Карабан В.І. Переклад наукової і технічної літератури. *Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми*. Вінниця : Нова книга, 2002. 564 с.
2. Панько Т.І., Кочан І.М., Мацюк Г.П. Українське термінознавство : підруч. для студ. гуманітар. спец. вищ. навч. закл. Львів : Світ, 1994. 214 с.
3. Кульпина В.Г., Татаринів В.А. Аббревіація як спосіб категоризації спеціальних понять (методологіческие аспекты). *Вестник МГУ. Сер. 9. Филология*, 1990. № 4. С. 27–34.
4. Скороходько Е.Ф. Термін у науковому тексті (до створення терміноцентричної теорії наукового дискурсу). Київ : Логос, 2006. 98 с.
5. Влахов С.И., Флорин С.П. Непереводимость в переводе. Изд. 3-е, испр. и доп. Москва : «Р. Валент», 2006. 448 с.
6. WHO consolidated guidelines on tuberculosis. Module 1 Prevention – Tuberculosis preventive treatment <https://www.who.int/publications/i/item/who-consolidated-guidelines-on-tuberculosis-module-1-prevention-tuberculosis-preventive-treatment>
7. Консолідовані настанови ВООЗ з туберкульозу. Модуль 1: Профілактика – профілактичне лікування туберкульозу (2020, технічний переклад) <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan/tuberkuloz/kerivni-dokumenti-z-tb>

Yencheva H., Semyhinivska T. Translation of world health organization regulatory documents: terminological abbreviations and acronyms

Abstract. The paper considers the structural and semantic features of English abbreviation terms in the field of medicine and healthcare in the regulatory documents of the World

Health Organization and identifies ways of rendering them into Ukrainian. The study emphasizes that the tendency to shorten terms in the sphere of medicine and health care is stipulated by non-linguistic and linguistic factors associated with the intensification of problems in medicine and health care. The specificity of the abbreviations in the field of medicine and healthcare is that they are all variants of terminological phrases. The authors conclude that the structure of shortened or abbreviated terms is influenced by certain limiting factors, namely by: phonetic, morphological and semantic ones.

The analysis made it possible to identify the following structural types of abbreviation terms in the field of medicine and healthcare: initial abbreviations (initialisms) – acronyms and letter abbreviations; and combined abbreviations. The study showed that the analyzed terminology is characterized mainly by alphabetisms. There are cases when the abbreviation terms acquire grammatical features of the Noun. The paper also offers a classification of abbreviation terms in the field of medicine and healthcare of the regulatory WHO documents according to the semantic criterion. Five lexicosemantic groups have been identified, and the most numerous of the lexico-semantic groups have been found to be abbreviations for

“names of institutions and organizations” and “names of methods of research and treatment of diseases.”

It describes the ways of rendering medicine and healthcare abbreviations in the WHO regulatory documents into the target language. It establishes that in the process of conveying terminological abbreviations in the sphere of medicine and healthcare into the Ukrainian language, translators most often use methods of direct borrowing, transcoding and creation of new Ukrainian shortenings. It offers the analysis of examples, when the use of abbreviation terms may result in a semantic mistake. The present paper also proves that one of the main abilities of a translator is to make a right choice of the translation method. The subject matter knowledge in the sphere of medicine and healthcare is a great benefit as well.

In the long run, modern professional medical terminology, as a conceptual tool of information, requires not only scientific research, but also immediate settlement on the basis of historically composed source language tradition and modern national and world language practice.

Key words: WHO documents, terminology of medicine and healthcare, abbreviations and acronyms, translation.